

Jordemodern

Jordemodern Tidsskrift sedan 1888 Bild nymatson.com

September **nr 5** 2022

3	Redaktören: Barnmorskansval 2022	20	Barnmorskors erfarenhet av kollegialt stöd under förlossningens krystske
4	Vi tror på att göra	22	Ljumsödrarna
7	Egenmonitorering gör vardagen enklare för kvinnor med komplicerad graviditet	30	Svara på forskningsenkät
10	Försummelse – barnmorskans roll och ansvar	32	Ordförande har ordet: Direktutbildning ger möjlighet till fördjupning och karriär
15	Preventivmedelsrådgivning och användning med fokus på utrikesfödda kvinnor i Sverige	38	Nya barnmorskor
18	IMPROVE-it för utrikes födda		

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvärlig utgivare Eva Nordlund

Chefredaktör Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning Birgita Klepke

Grafisk formgivning Svenska Barnmorskeförbundet

Tryck Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern utkommer 8 gånger per år

Prenumeration förnyas årligen – information på hemsidan barnmorskeforbundet.se

Annonsbokning

anette.rising@barnmorskeforbundet.se

Sista bokningsdag för medlemsannonser
den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1
114 27 Stockholm
kansli@barnmorskeforbundet.se
barnmorskeforbundet.se

Barnmorskan
barnmorskan.se

Barnmorskansval 2022

REDAKTÖR MARGARETA REHN

• **Om någon vecka** är det val.

Många trodde nog så här post-pandemi att vården skulle bli en stor och viktig fråga i årets valrörelse. Så blev det inte, i alla fall inte om vi utgår från vad som lyfts fram i mediadebatten.

Alla politiska partier är angelägna om väljarnas röster, men de verkar glömma att hälften av väljarna är kvinnor. Det är dags att ta kvinnors röster och rättigheter på allvar. Det handlar om jämställdhet, jämlikhet och om framtidens välfärd och folkhälsan. Om mödra- och förlossningsvård för alla. Om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla. Det handlar om god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen.

De stora frågorna handlar om hur hälso- och sjukvården ska styras och organiseras och om kompetensförsörjningen. För att hälso- och sjukvård ska fungera behövs det välutbildad personal.

Till slut handlar det om budget – finansiering. Hur ska vi ha det? Vad ska vi ha? Vad får det kosta?

Vilken fråga är viktigast för dig som barnmorska inför valet 2022? Vad vill du fråga politikerna?

Vad vill du ha svar på innan du röstar?

Svenska Barnmorskeförbundet frågar politiken – valet 2022

Barnmorskor ska arbeta där barnmorskans kompetens behövs. Barnmorskan vårdar primärt kvinnan men i hens yrkesutövning ingår även barnet, familjen, ungdomar, unga vuxna och äldre kvinnor. Mödra- och förlossningsvården ska vara god och nära och ges efter behov. Målet är en jämställd och jämlik reproduktiv och sexuell hälsa för hela befolkningen.

Inför valet 2022 har Svenska Barnmorskeförbundet ställt frågor till de politiska partierna S, MP, V, C, L, M, KD och SD samt Fi.

Läs mer på barnmorskeforbundet.se

Direktutbildning ger möjlighet till fördjupning och karriär

• **Hösten rivstartade** och mycket är på gång. Ett antal utredningar pågår som handlar om barnmorskans yrke och hur delar av vården ska utformas, men mycket arbete återstår. Fortfarande saknas en övergripande statlig utredning kring hur framtidens mödra- och förlossningsvård och barnmorskans utbildning och roll i övrig sexuell och reproduktiv vård ska se ut.

En utredning om utbildning till sjuksköterska och barnmorska kom nyligen med ett betänkande – *Tryggare i vården – en översyn av vissa frågor inom utbildning till sjuksköterska och barnmorska* SOU 2022:35 – som är ute på remiss från Regeringskansliet. Remissen ska vara besvarad den 31 oktober och Svenska Barnmorskeförbundet är helt naturligt remissinstans. Jag har deltagit i den referensgrupp som haft regelbundna möten med utredningsgruppen med stöd av Svenska Barnmorskeförbundets Utbildningsråd.

Utredningens uppdrag var att ta reda på om Sverige uppfyller sitt åtagande i förhållande till det så kallade EU Yrkeskvalifikationsdirektivet och att barnmorskeutbildningarna når sina mål. Glädjande kan vi konstatera att så var fallet. Däremot kommenterar utredarna att det kan vara så att det inte räcker med enbart uppfyllda krav gentemot EU eftersom den svenska barnmorskan arbetar inom ett brett verksamhetsområde som inte motsvarar hur det är i övriga länder.

EVA NORDLUND
FÖRBUNDSORDFÖRANDE
eva.nordlund@barnmorskeforbundet.se

” Svenska Barnmorskeförbundet, som består av sina 25 lokalföreningar, har enhälligt röstat för att driva frågan om att utreda direktutbildning till barnmorska.

Lärosätena, studenterna och professionsorganisationerna har lyft fram att utbildningen är för komprimerad, skapar stress och i vissa delar ger bristfälliga möjligheter till bredd och fördjupning. Det skapar otrygghet och kan göra att det finns studenter som väljer att inte stanna i yrket eller att det är först ute i klinik som de har möjlighet att lära på djupet. Sammantaget ansåg utredarna att en förändrad barnmorskeutbildning behöver utredas ytterligare och även en möjlig direktutbildning till barnmorska. Universitetskanslersämbetet (UKÄ) föreslås få i uppdrag att se över dagens påbyggnadsutbildning till barnmorska medan Socialstyrelsen föreslås få i uppdrag att utreda behovet av ett bredare barnmorskeyrke inom hälso- och sjukvården.

Svenska Barnmorskeförbundet, som består av sina 25 lokalföreningar, har enhälligt röstat för att driva frågan om att utreda direktutbildning till barnmorska. En direktutbildning ska varken göra avkall på de naturvetenskapliga kunskaper som behövs eller den akademiska nivån. Vi förordar att utbildningen förlängs till fem år för att uppnå masternivå vilket är rimligt med dagens kvalificerade vård.

I en direktutbildning kan både barnmorskestudenter och barnmorskehandledare på ett helt annat sätt börja rikta fokus mot kunskapsområdet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa. Det kan ge utrymme för att

göra VFU i lugnare takt, mer individualiserat och på olika praktikplatser. Även Utbildningsrådet ställer sig bakom att direktutbildning kan vara en bra utveckling för barnmorskeutbildningen. I betänkandet beskrivs också självklart nackdelar som lyfts fram från andra aktörer som till exempel inläsning i barnmorskeyrket och att användbarheten minskar för regionerna i samband med till exempel katastrofer och pandemier där barnmorskor kan användas till andra uppgifter. Bra eller dåligt? Jag anser att det kan ge en exklusivitet för barnmorskeyrket som också kan användas i förhandlingar kring villkor och lön.

Fakta är att många barnmorskor beskriver sjuksköterskeutbildningen som en transportsträcka för att bli barnmorska, vilket är slöseri med både resurser och tid. En direktutbildning kan innebära att yngre barnmorskor snabbare kommer ut i yrket och har större möjlighet till fördjupning och karriärutveckling. Oavsett vilken väg i yrket den enskilda barnmorskan väljer.

Utredningen är publicerad på regeringen.se Jag ber att få återkomma och uppmanar också er alla att diskutera innehållet. Läs gärna remissvaret på vår hemsida när det är klart 31 oktober.

Maila mig gärna och berätta om era tankar.

Hej så länge!
Eva

Svenska Barnmorskeförbundet kallar till Ordförandekonferens den 10–11 oktober 2022. Alla lokalföreningsordföranden har fått mejl med information. Varmt välkomna till ett stimulerande möte och som alltid intressanta diskussioner!

Posttidning B

Returexemplar skickas till:
Svenska Barnmorskeförbundet
Baldersgatan 1, 114 27 Stockholm

